

Regeringskansliet, Miljödepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över "Rätt för klimatet" SOU 2022:21

Er beteckning: M2022/01364

Främja bidrag till klimatomställningen

Länsstyrelsen delar den slutsats som utredaren kommit fram till att det finns ett begränsat utrymme att ge klimat större tyngd i tillståndsprövningar. Tillägget i 2 kap. miljöbalken om platsval ser vi ändå kan bidra till att klimatfrågan får ett större utrymme i prövningarna. Dock bör risken för att andra allmänna intressen får mindre tyngd beaktas.

Underlätta byggande av elnät

Undantag för vissa förbud

Länsstyrelsen har inget att erinra mot att byggande och underhåll av starkströmsledningar undantas från strandskyddsbestämmelserna och reglerna om biotopskydd enligt utredarens förslag.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget om förhandsbesked för starkströmsledningar som prövas av nätmyndigheten och som kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Tydligare prövning av linjekoncessioner

Länsstyrelsen föreslås få i uppdrag att se över sin roll så att den blir tydligare och mer enhetlig i samråd respektive prövning av linjekoncession. Länsstyrelsen anser att förslaget är positivt och att det är viktigt att reda ut bland annat hur biotop- och strandskyddet ska hanteras i linjekoncessionsprövningen.

Elnät i planering

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att regeringen tillsätter en utredning som ska analyseras hur energi- och klimatplanering kan struktureras och samordnas på ett tydligare sätt än idag. En sådan utredning ska se över hur länsstyrelsernas arbete med energi- och klimatstrategier kan stärkas bl a genom framtagande av

planeringsunderlag och handlingsplaner inom områdena energi- och klimat på regional nivå som ska uppdateras med lämplig regelbundenhet.

Transporteffektivt samhälle

Utredningens förslag till konkretisering av begreppet transporteffektivt samhälle är bra och angelägen. Länsstyrelsen stödjer utredningens förslag att begreppet transporteffektivt samhälle införs i förordningarna som reglerar den nationella planen för transportinfrastruktur och länsplanerna för regional transportinfrastruktur. Länsstyrelsen stödjer även förslaget att Trafikverkets instruktion ändras så att uppdraget innefattar att verka för ett transporteffektivt samhälle.

Länsstyrelsen ser positivt på att justeringar av lagtexten föreslås för att även inkludera fyrstegsprincipen i infrastrukturplaneringen. Det är vidare positivt att utredningen föreslår att Trafikverkets uppdrag vidgas till att även stödja arbete med steg 1 och 2-åtgärder, vilket bidrar till positiva effekter i riktning mot ett transporteffektivt samhälle.

Enligt utredningen föreslås ett tillägg i 4 § förordningen om en nationell plan för transportinfrastruktur och i 4 § förordningen om länsplaner för regional transportinfrastruktur med innebörden att det ska fastställas om tidigare beslutade infrastrukturobjekt som ännu inte byggstartats följer den inriktning som bedöms ha störst effekt för att nå de transportpolitiska målen. På så sätt blir den nationella planen mer flexibel med möjlighet till bedömning av äldre ej byggstartade objekt. En större flexibilitet behövs för att genomföra en snabb omställning. Det ger även en ökad beredskap för att omvärldsfaktorer kan ändras snabbt. Utredningens förslag ligger också i linje med Klimatpolitiska rådets påpekande i sin rapport 2019 om att äldre objekt behöver prövas på nytt.

Transportvillkor

Länsstyrelsen bedömer att förslaget tillägg i miljöbalken, att tillstånd till miljöfarliga verksamheter i förekommande fall ska förses med villkor om transporter, kommer att innebära att transporter får en ökad tyngd i prövningen.

Länsstyrelsens roll i fysisk planering

Länsstyrelsen delar utredningens syn att frågan om transporteffektivitet behöver komma upp i tidiga skeden av planprocessen i översiktsplaner och detaljplaner. Länsstyrelsen ser även positivt på utredningens förslag om att länsstyrelsen ska verka för ett mer transporteffektivt samhälle.

Länsstyrelsen vill dock påpeka att förslaget om att införa en ny punkt i 3 kap. 16 § PBL, dvs. vad länsstyrelsens granskningsyttrande för översiktsplaner ska behandla, inte överensstämmer med de ändringar

som gjordes i PBL den 1 april 2020. Då fördes ordet ”enbart” in i paragrafen vilket tydliggjorde att länsstyrelsen enbart ska skriva om ingripandegrunderna i granskningsyttrandet. Detta lyftes fram som ett viktigt förtydligande i översynen som skedde 2020 för att länsstyrelsens granskningsyttranden ska bli tydliga för efterföljande planering och prövning. En förändring av 3 kap. 16 § enligt förslaget skulle innebära otydliga granskningsyttranden, något som varken kommunerna eller andra är gynnade av. Länsstyrelsen avstyrker därför förslaget.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Larsson med miljöhandläggare Carina Regborn som föredragande. I handläggningen har även Johanna Hygerth samhällsplanerare, Camilla Lund samhällsplanerare, Lena Lundkvist länsarkitekt, Mia Geijer antikvarie, Åsa Ödman energi- och klimatstrateg, AnnaMia Thuringer chefsjurist och Karin Wikström naturvårdshandläggare deltagit.

Kopia

sebastian.axelsson@regeringskansliet.se